Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2007-2013

W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym będzie realizowana w ramach odrębnego celu polityki spójności Unii Europejskiej –Cel Europejska Współpraca Terytorialna (EWT).

W latach 2007-2013 na rozwój współpracy terytorialnej z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych zostanie łącznie **7,75 mld euro.** Polska alokacja na realizację programów w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej wyniesie **557,8 mln euro.** Dodatkowe **173,3 mln euro** zostanie przeznaczonych przez Polskę na współpracę transgraniczną z państwami nie należącymi do Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP).

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej (European Territorial Cooperation) oraz Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (European Neighbourhood and Partnership Instrument) zastąpią przedsięwzięcia realizowane w ramach Inicjatywy Wspólnotowej **INTERREG III 2004-2006.**

Komponentom INTERREG-u III będą odpowiadały trzy typy programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

- **programy współpracy transgranicznej** zastąpią INTERREG III A,
- **programy współpracy transnarodowej** zastąpią INTERREG III B,
- **programy współpracy międzyregionalnej** (INTERREG IV C) zastąpią INTERREG III C.

Programy operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej w ramach poszczególnych komponentów będą wdrażane zgodnie z jednolitymi zasadami, wynikającymi z doświadczeń zdobytych w trakcie realizacji programów Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III. Wprowadzenie jednolitych zasad wdrażania przyczyni się do ułatwienia zarządzania samymi programami oraz wspólnymi, międzynarodowymi projektami finansowanymi ze środków EFRR w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna.

Zasady te będą polegały głównie na:

- utworzeniu wspólnych Instytucji Zarządzających, Certyfikujących i Audytowych,
- obowiązkowym udziale w projekcie co najmniej dwóch partnerów z różnych krajów,
- stosowaniu „zasady partnera wiodącego" w realizacji projektów,
- utworzeniu wspólnego budżetu i jednego konta bankowego dla programu,
- utworzeniu międzynarodowych Wspólnych Sekretariatów Technicznych wspierających Instytucje Zarządzające we wdrażaniu programów.

I. Programy współpracy transgranicznej

W Polsce współpracą transgraniczną objęte zostaną podregiony, których granice stanowią granicę państwową. Nowością, w porównaniu do okresu programowego 2004-2006, będzie możliwość objęcia programem współpracy transgranicznej podregionów usytuowanych wzdłuż wybrzeża Morza Bałtyckiego.

Wspólne, transgraniczne działania dotyczyć będą m.in. następujących zagadnień:

- wspieranie przedsiębiorczości, rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, turystyki, kultury oraz handlu transgranicznego,
- ochrona dóbr naturalnych i dóbr kultury, zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym,
- wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi,
- poprawa dostępu do sieci transportowych, informacyjnych i komunikacyjnych,
- gospodarka wodna, gospodarowanie odpadami oraz systemy energetyczne,
- rozwój i wspólne wykorzystanie infrastruktury, w szczególności w takich dziedzinach jak ochrona zdrowia, kultura i edukacja,
- współpraca administracyjna oraz integracja społeczności lokalnych poprzez realizację wspólnych działań dotyczących rynku pracy, promocji równouprawnienia (w tym równouprawnienia kobiet i mężczyzn), rozwoju zasobów ludzkich oraz wspierania sektora badawczo-rozwojowego.

W wyniku dotychczasowych uzgodnień przewidziana została realizacja następujących programów współpracy transgranicznej z udziałem Polski:

Polska (Województwo Zachodniopomorskie) – Niemcy (Meklemburgia/Pomorze Przednie - Brandenburgia),
Polska (Województwo Lubuskie) – Niemcy (Brandenburgia),
Polska (Województwo Dolnośląskie i Lubuskie)– Niemcy (Saksonia),
Polska - Republika Czeska,
Polska - Republika Słowacka
Polska – Republika Litewska,
Południowy Bałtyk (Polska - Szwecja – Dania – Litwa – Niemcy)
Polska będzie zarządzała 3 programami:

Południowy Bałtyk (Polska - Szwecja – Dania – Litwa – Niemcy),
Polska (Województwo Lubuskie)- Niemcy (Brandenburgia),
Polska-Republika Słowacka.

Potencjalni beneficjenci programów współpracy transgranicznej :

jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli,
podmioty i jednostki organizacyjne powoływane lub tworzone przez państwo, wojewodów lub jst w celu świadczenia usług publicznych,
pozarządowe organizacje non-profit,
izby: gospodarcze, handlowe i rzemieślnicze,
szkoły wyższe,
instytucje publiczne prowadzące działalność edukacyjną, badawczą,
instytucje kultury,
kościoły i związki wyznaniowe,
euroregiony.

II. Programy współpracy transnarodowej

Współpraca transnarodowa z udziałem Polski będzie realizowana w ramach dwóch programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej:

- **Program Regionu Morza Bałtyckiego**: oprócz Polski uczestniczą w nim: Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Niemcy (wybrane regiony), Szwecja oraz 3 państwa spoza UE: Białoruś (wybrane regiony), Norwegia i Rosja (wybrane regiony);
- **Program dla Europy Środkowej:** oprócz Polski uczestniczą w nim: Austria, Czechy, Niemcy (wybrane regiony), Słowacja, Słowenia, Węgry, Włochy (wybrane regiony), Ukraina (wybrane regiony).

Zastąpią one programy współpracy transnarodowej: INTERRREG III B BSR i INTERREG III B CADSES, realizowane w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III.

Alokacja środków unijnych dla Polski na współpracę transnarodową w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej wynosi **119, 234 mln euro.**

III. Program Operacyjny Współpracy Międzyregionalnej INTERREG IV C,

W okresie programowania 2007-2013 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej będzie realizowany tylko jeden **Program Operacyjny Współpracy Międzyregionalnej - INTERREG IV C**, który swoim zasięgiem obejmie całe terytorium Unii Europejskiej. Będą w nim uczestniczyli partnerzy z 27 państw członkowskich Unii Europejskiej oraz z Norwegii i Szwajcarii.

W ramach tego programu wspierane będą działania zmierzające do poprawy efektywności polityki regionalnej poprzez promowanie innowacyjności i gospodarki opartej na wiedzy oraz ochronę środowiska i zapobieganie zagrożeniom.

Budżet programu wynosi **321 mln euro** (wyłącznie środki EFRR). Ze środków tych współfinansowane będą również:

- program wymiany doświadczeń na temat rozwoju obszarów miejskich (w oparciu o dotychczas realizowany program **URBACT),**
- program dotyczący identyfikacji, transferu i rozpowszechniania „dobrych praktyk" w zarządzaniu programami współpracy – **INTERACT II**,
- program z zakresu opracowywania studiów, gromadzenia danych, obserwacji i analizy trendów rozwojowych (kontynuacja programu **ESPON**).